ČÁST REDAKČNÍ — EDITORIAL SECTION

POKROK

POKROK, 10. LISTOPADU (NOVEMBER) 1920

V oznamovacích vydáních platí. Zkuste "POKROK" nejdříve!
In Advertising Results Count. Try "POKROK" First.

ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Burešová

J. V. Mládek

NA PERUTÍCH MYŠLENEK

Na perutích myšlenek,
málo cestu znaje,
vyletěl jsem úsvitem
kams ku branám ráje.

Nebe bylo hluboké,
cesta byla dlouhá —
mnohá s klidem zlomeným
potkala mne touha.

Já jak letěl nahoru,
ona střemhlav dolů.
Vzkřikla jen: Však sejdeme
na večer se spolu!

LID PROMLUVIL!

Ve volbě, minulého týdne odbývané, lid zřejmě projevil své přání a zvolil do úřadů lidi, kterým plně důvěřuje, že budou se poctivě starati o zájmy veřejného našeho hospodářství.

Bude třeba mnoho a mnoho oprav a doufejme, že opravy ony budou ku prospěchu všech vrstev lidu této země. Až dosud jsme se až příliš starali o jiné a teď nadešel čas — postarati se též o samy sebe!

Jak ze zpráv zřejmo, tu i ženy se čestně zhostily své občanské povinnosti a dle možnosti dostavily se ku volebnímu osudí. Byla nám konečně po tolika létech boje a skubrání, jako dítěti vložena do rukou tato "nebezpečná, muži obávaná zbraň", a hle, snad ani jedna žena nebyla ní dotčena, "snížena", jak bylo před válkou hlásáno. Žena ve světové válce dokázala, že dovede bojovati tak dobře, jako její muž, nebo bratr. Na mnohou ženu dopadla v čase tom ještě větší zodpovědnost, nežli na muže jejího, neboť musela zastávati nejen úkol svůj, ale i úkol manžela svého, který šel do boje, svěřiv jí nejen rodinu, ale celé hospodářství a vůbec celou zodpovědnost za vše, a osvědčila se schopna v řízení tomto.

Teď, ženy, bude i na nás, abychom i my současně napomáhaly mužům v utváření poměrů tak, abychom si udrželi autoritu v řízení poměrů ve všech oborech veřejného hospodářství a byli příkladem i těm evropským mocnářům, kteří si nás chtěli zavázati snad ku svému vlastnímu prospěchu.

Chceme nadále zůstati neutrální, svobodní, tak jak jsme až dosud byli; chceme státi na základech, které nám postavili naši předkové, můžeme i bez upsání se krví, co lidé, z lidskosti konati humanní práci, jako až dosud, ale bez jakéhokoliv povelu mocnářů jiných zemí.

Ženy, matky, teď, když nám dána moc jednací, užijeme svého vlivu výchovou a vzděláním tak, aby se již nikdy neopakovalo strašné dílo vraždění . . .

Jenom výchovou se dá předejíti těmto člověka nedůstojným a strašným válkám, ale žádným úpisem nebo slibem, jako jest Liga národů. Vždyť ze zkušenosti dobře víme, jak daleko takové závazky sáhají ze smluv mezinárodních, ze svatých závazků manželských a různých úpisů, které jsou často jen pouhým paškvilem.

Amerika ostane nadále zemí neodvislou, orlu našemu nebudou svázána křídla, tak aby nemohl dle potřeby a vůle vznášeti se nad zemí "svobody", jako to až dosud činil . . .

Na jakoukoliv smlouvu a upisování je vždy času dosti, až jak se poměry utváří. Ku předu můžeme vždy, ale jakmile se zavážeme, bude těžko se čestně závazků oněch, "kdyby se neosvědčily", sprostiti.

Amerika obětovala životy, peníze a vše, co na ní bylo požadováno, ale svobodu a neodvislost svoji dosud nesmí ztratiti, neboť jak ztratí tu, ztratí i cenu a úctu těch, jimž by se podařilo si ji podmaniti.

Freedom for ever! by all means, if possible!—

MORAVSKÁ ÚSTŘEDNÍ ÚTULNA ŽENSKÁ.

v Brně, 8. října 1920.

Paní Milostina Burešová,
pořadatelka Ženské Hlídky,
Omaha, Nebraska.

Dnes vyplatila nám Živnobanka Vámi dne 17. září 1920 zaslanou sbírku 7,226 K čili 123 dollarů ze "Ženské Hlídky" Pokroku Západu pro naše sirotky, začež Vám i všem, kdož ke sbírce té přispěli, vroucí díky vzdávám.

Snažně Vás prosím, abyste na nás i příště laskavě pamatovali, abychom mohly dále konati dobro na českých dětech.

Chci ještě, než mne síly opustí, vybudovati pro choré děti u moře pěkný útulek, který by důstojně representoval náš národ před bratrským národem jihoslovanským.

Koupila jsem tam pozemek za 250,000 K a ráda bych co nejdříve započala se stavbou. Nyní máme tam 100 dětí umístěných ve 3 domech jednopatrových a tím se nám stěžuje hospodaření i dozor, že není vše pohromadě.

Také nemůžeme přijmouti tolik dětí, kolik se jich na nás obrací. Místa je málo a peněz též není, za to bolu a žalu mnoho a utrpení dětského nesmírně mnoho. Já bych ráda hodně pomáhala, jen kdyby ta naše pokladna nezela stále prázdnotou. Musím prosit na všech stranách, a tak prosím i Vás, paní redaktorko, přijměte naši krásnou, svatou věc za svou a věnujte nám v Ženské Hlídce pozornost. Zajisté se najdou opět srdce zlatá, která si na nás vzpomenou a přispějí těm našim, kdož pomoci potřebují.

Za peníze ze sbírky této nakoupily jsme potravin pro děti a jedno choré děvčátko vyšleme za 1000 K na 2 měsíce k moři.

Přijměte srdečné pozdravy ode mne i od všech našich dětí i mých spolupracovnic.

M. Stejskalová,
starostka Útulny.

Se shora uvedeného dopisu slečny starostky Útulny seznáte, milé krajanky, že každý cent, který obětujeme pro tyto ubohé dětičky, ona jako starostlivá matka, obětujíc se pro tuto humanní práci, upotřebí k ulevení v bídě a nemoci se nalézajících malých trpitelů. Proto, kdo jen z Vás trochu může obětovati nějaký ten dollar, bude vás těšiti to vědomí, že jste pomohli ukojiti buď hlad, aneb zmírniti utrpení těch nešťastných nevinných dítek.

Blíží se doba svátků, kde každý hledí, aby někomu nějakou radost způsobil dárkem. A proto přispěním k úlevě sirotkům bude čin váš tím záslužnějším.

Paní starostce Útulny, slečně M. Steyskalové, přeji na dále zdar a úspěch v její záslužné, nad jiné čestné, nezištné práci, pro niž se s láskou mateřskou obětovala, zdraví, tak aby mohla ještě dlouhá léta opatrovati tyto malé sirotky. Zdraví všechny a přeje zdar v nastávajícím novém roce,

M. Burešová, pořadatelka.

Příspěvky Ženské Útulně v Brně.

Minule oznámeno	$13.09
Pan John Sladký, Duryea, Pa.	1.00
Pan Frank Pirkl, North Hackensack, N. J.	.50
Paní Milostina Burešová, Omaha, Nebr.	10.00
Celkem	$24.59

TROJÍ ZLO.

Obrázky z Krkonoš. — Jos. Šíra.

II.—Poledne.

Na zvonici zaklátil se poledník. Jeho černý obrys komíhá se proti nebi, trhá říjnový den na dvě skrovné polovice. Husy na ovsišti vztýčily hlavy a pokřikují na své družky, pasoucí se na břehu potoka. Na svahu rýsuje se proti nebi ve zmatených liniích a barvách stádo dobytka. Nepase se, nemá skoro na čem, jen čeká, až pasačka zavolá: "Do chlíva, do chlíva", aby mohlo běžet k plným žebřinám a žlabům. Nedočkavá telata bučí směrem ku statku. Pasačka čeká, až na ni křiknou; dívá se ku škole, aby viděla, až se děti vyhrnou. Je pěkně. Sluníčko vyskočilo a teplo jeho zápasí s chladným vzduchem.

Na poli kopají ženy brambory. Postavy jejich v pestrý šat oděné ohýbají se a narovnávají. Ráno byly ještě podobny hastrošům, každá byla v kukli a desaterých sukních, ale teď jsou z nich už "paničky"; kukle zaházely na mez a zbytečné sukně odložily. U veliké stodoly rachotí žentour. Pár černých valachů klátí se lhostejně v rejdu. Na stodole třpytí se špička hromosvodu. Po úzké cestě od chalupy jede karavana vozíčů. Šest černých hromádek mrvy hýbe se pomalu do mírného svahu a za každou ztěžka vykračuje člověk. Někteří jsou bosi, jiní vyšlapují v botách s rezavými holinkami. Mnozí mají pouze modrou zástěru a spodní jejich šaty bělají se proti červenohnědé zorané půdě. Ze školy se vyhrnuly děti. Napřed menší chlapci a za nimi větší v okovaných, těžkých botách. Za nimi hrne se řada děvčat, směsice to pestrobarevných šatů, šátků a usměvavých, veselých obličejů.

Řada zastavila se před školou. Přední hoši přešlapují netrpělivě bosýma nohama na chladné půdě. Děvčata se ohlížejí a něčemu se hlasitě smějí. Kdo by uvěřil, čemu všemu se ta mladá stvoření smáti dovedou! Vyšel učitel, upjatý ve svrchníku. Prohlédl řadu a řekl: "Jděte!"

"S Pánem Bohem!" zaznělo rázem ze řady a děti rozcházejí se na všechny strany. Z počátku jdou krokem a pak dávají se do běhu. Křičí a "balíkují" se. Mnoho dětí zůstává přes poledne. Obydlí jejich jest vzdálené, nemohou na oběd domů. Vytahují krajíce chleba, dívají se kolem po vesničce a jedí. "Hoši!" povídá jeden malý, zavalitý klučík dvěma soudruhům. "Na koně, chcete?" a nečekaje souhlasu, vytahuje levou rukou z kapsy zchumlaný provázek a pravou přidržuje si krajíček chleba. "Pojď, Pepíku, ty budeš šiml, a ty, Tondo, budeš plos!"

Pepík si dává ochotně navléknout oko na ramena a podvlékaje ruku, namítá: "Neříkej mně šiml, ale bělouš!" — "No tak, bělouš. Euha, bělouši, euha! — Pojď, Tondo!" — "Já nejdu!" — "Proč?" — "Proto tak!" — "Proč proto tak?" — "Proto!" — Vozka i bělouš stojí zaraženi a dívají se na tvrdošíjného plosáka. "Dej mně kousek chleba, potom půjdu!" — Vozka podíval se na chléb a pak na Tondu. "Měl's taky!" — "Já jsem ho už snědʼ!" — "Tak na!" rozhodnul se vozka. Tonda se dal ustrojit, zařičel jako kůň a chytil se s běloušem za ruku. "Vjí!" zvolal vozka. Spřežení dalo se do klusu, div že postroj nepotrhalo. "Teď nesmíte tak běžet, já jsem jen jednou zacukal. Až zacukám třikrát, tak leťte!" nabádal je vozka. "Euha, eu, pomalu, hou, hou!" Spřežení poskakuje drobným krokem a cení zuby, jakoby je uzda utahovala. Tonda vyskakuje, co může, a křičí: "Já se splaším! Já se splaším!"

"Euha, plosáku, euha!" volá vozka, ale plosák se splašil, přetrhl oprať a uháněl jako vítr po cestě dolů. Hoši za ním. Tonda se najednou zastavil, počkal na soudruhy a tajemně jim sděloval: "Tamhle na stromě je slíva!" Hoši se zahleděli na strom. — "Jsou tam dvě," řekl Pepík po chvíli. — "Tři tam jsou," rozhodnul vozka. Bez řeči byli hned u švestky. Pepík byl hned nahoře, řka: "Já je shodím!" a třásl větvičkami. Spadla jedna švestka. "To je tvá, Bohumile!" řekl vozkovi. "Teď tobě, Tondo! Tak! — A teď mně. Chyťte mně ji! — Že se ti nechce dolů, že ne? Půjdeš, že nepůjdeš? Heč!" — Švestka cupla a skočila Tondovi zrovna do ruky. Svoji měl už v sobě; teď prohlížel kořist Pepíkovu. "Ta je buclatá!" pomyslil si, "má byla jen padalka!" Chvilečku na ni hleděl a pak do ní zaryl zuby. Ssál nakyslou šťávu jako dravec svoji kořist a pak ji snědl. Soudruzi jeho zatím hledali švestku. "Tady né! kde bucla! Jestli pak se neskulila pod mez?" uvažovali. Zpřevraceli všecky suché listy, všecko prohledali a ničeho nenašli. — "Tondo, ty ji máš!" vyzvídal Pepík. — "Nemám!" — Hledali znovu, i Tonda jim na oko pomáhá. — "Že ji máš?" — "Nemám!" — "Zadušuj se!" — "No, nemám!" — "Já tě prošacuju!" — "No, tak," odhodlaně kasá se Tonda a obrací sám kapsy. Ohledali ho, vytáhli kudlu, knoflíky, plíšky, provázky, kousky tužek, ale po švestce ani památky. "To je pryč! Tady cupla! Na stromě není!"

Hledali znovu a byli by se snad za chvíli poprali, ale v tom zaujal pozornost jejich zvláštní zvuk, jenž proletěl celou vsí. Nebyl to zvuk, byl to řev, strašný řev, rozléhající se celým údolím s protější stráně. Hoši nastavili uši a pak jako když do nich střelí, upalovali na vršek.

Tonda zůstával pozadu a volal na spoludruhy: "Neleťte tak, to Ferda Šubrtů tak řve!" — "Jistě!" dokládal Pepík, vyběhnuv na mez. "Já myslel, že to lev!" Hoši se postavili do řady a dívali se na protější stráň, kde se vozíči hrabali s těžkým nákladem do vršku. Jeden z nich motal se u trakaře a strašně cosi řval. Nebylo mu rozumět, ale podobalo se, že huší nějakou ne příliš pěknou píseň. Nedaleko hochů kopaly ženy brambory. "Vy už máte, Matoušová, vykopány bandory?" ptala se jedna druhé. "Máme." "Mnoho jste udělali?" — "Ale málo, malinko. Je mně to teď líto, že jsme nesázeli žampiony. Tuhle je bandor, a jako kuřata, jen se to vyvaluje, a u nás — darmo povídat!" — "Ten chlap tam řve!" — "Beztoho je na mol!" — "Marie si u nás zamlouvala dva pytle." — "Která Marie?" — "Ale dcera, co je ve Valteřicích! A Anežka na Beneku taky chtěla dva pytle a my jsme udělali všeho půl páta a ošum zkaženejch. Rozmarinky už sázet nebudeme! To náš táta, on si myslí, že by jinou bandoru ani nesnědʼ, nežli rozmarinku!" — "Ten chlap tam buší jako vůl!" — "Co na tom má, když se tak nachlastá a pak troubí na celou ves!" — "Koukejte, on tancuje hákou čtverylku!" — "I ne, to šotyš! Jednou, dvakrát vykročím, heč, heč, sem, zas tam! I čertů chlap, že se s tou hromádkou svalí pod mez! — Na mou duši, koukejte, koukejte! — Hele, hele — bác, už to je!"

Hoši poskakovali dosud na břehu a nyní s velikým jásotem pustili se s kopce dolů a na druhou stráň, aby viděli všecko z blízka. "Koukejte, jak se v tom hnoji válí. Heč, to ti patří, zatracená duše, nepí tolik! Tak, tak, obracej se! To bude mít žena radost, až ji přilezeš celý ve hnoji!" — "Ženské! Máte jít k obědu!" volal kdosi od statku. — "Už jdeme!" — Hele, hele, už se vyhrabal!" — "No, ty vypadáš!" řekla Matoušová a s chutí si odplivla. "No, teď se tam natáh' na mez. Bude tam beztoho ležet do večera. Zač ta jeho práce stojí? Načákne se kořaliny a pak dělá jen ostudu!" — "Pojďte k obědu! Co budeme na blázna koukat!" — "Kluci jsou kolem něj, koukejte, jak tancujou! To máte pěknej příklad. Chlap zatracenej, dělá jen pohoršení! Patřilo by mu dát tolik kořalky, až by pošel, však by se nikdo nehněval! No, půjdem'."

Ženy šly po bramborišti a hovořily plny roztrpčení a spravedlivé nevole. "A viděj to, jak to na konec dopadne, každou chvilku někdo z nich skapne a žádnej se nedočká věku, ale to to! Kdyby měl za chvíli pojít, musí chlastat a musí . . .!" — "Když to tak chtěj ti, co to maj v moci! Jedu neprodaj ani v lékárně, ale tenhle jed se dostane všude. Můj hoch dělá na silnici. Je pravda, vydělá si přes zlatku, ale co je to platný, když se mnoho propije. Takovej to byl hoch a teď tak čák zdivočil, jako ti flamendři. To se už sejdou a mají řeči — kde nic, tu nic — a pořád jen mysl na kořalu. Práce se neudělá žádná!" — "Je to tak, je! A k tomu jaký maj právo! Kdyby člověku hádal, nic za to, byl opilej! Kdyby vytah' na někoho nůž, nic za to, byl opilej. Máte pravdu, že to tak páni chtějí, snad aby se lid upil. Kdyby to nechtěli, však by si radu našli. Proč pak je na všecko jinčí tak přísno, ale na tohle ne a ne, potom kdyby se žena doma oběsila, nic to nepomůže. Tuhle kdyby někdo koně zbytečně týral, bude mít opletání, ale taková žena, ta je jako mučennice — a to není nic! Na tohle neumějí nic vymyslit, protože nechtějí, to jen aby lid zhovadil! Vždyť to volá do nebe!" — "Já si myslím, že za to budou jednou odpovídat. Jináč by ani žádná spravedlnost na světě nebyla!"

Ženy zašly do statku. — Děti nahrnovaly se zpět do školy, i vozíči zmizeli. Celá vesnice jest klidná, jen dým hrne se tu a tam k obloze a na mezi ležící člověk chrlí své sprosté, opilé myšlénky k nebi . . .

Jan Sladký, Duryea, Pa., dne 29. října 1920. — Ctěná pí. pořadatelko "Ženské Hlídky" a čtenáři "Pokroku", přijměte vespolek srdečný můj pozdrav! Přiložené zasílám $5.00, z kteréhožto obnosu podržte $4.00 jako předplatné na "Pokrok" a $1.00 laskavě zařaďte do sbírky ve prospěch sirotků v brněnské útulně. Konečně všem vám přeji hojného zdaru!

(Ctěný příteli! Přijměte upřímný dík za předplatné a rovněž za příspěvek pro ubohé sirotky. Srdečně zdraví vás, jakož i celou vaši rodinu —

Pořadatelka.)

Frank Pirkl, North Hackensack, N. J., 26. října 1920. — Ctěná redakce "Pokroku Západu"! Přiložené zasílám poštovní poukázku, znějící na $4.50, jako předplatné na příští rok. Jelikož ale čas mně dojde až za měsíc, tak obnos připočtěte k vašemu dobru a, zbude-li něco z těch 50 centů, tak to laskavě přidělte ke sbírce pro brněnskou útulnu. — "Pokrok" se nám vskutku líbí a zvláště děkujeme ct. redakci za jubilejní číslo ze dne 22. září, což by měl každý čtenář uznat a takového časopisu si vážit. — Ct. čtenářky a milí čtenáři "Pokroku Západu", při posledním svém dopisu do "Naše Beseda" jsem slíbil a také mínil, že napíši více dopisů, nebylo mně to ale pro samou práci možným. Ba někdy jsem neměl ani tolik času, abych sobě "Pokrok" přečetl. — Co se týče úrody ve zdejším okolí, ta byla dosti dobrá, ačkoliv léto bylo příliš mokré a chladné, tak že vše pomalu zrálo. Zároveň musím podotknouti, že se zde nepěstuje obilí jako na západě; zde mají farmeři žně od jara až do zimy. Nejdříve jsou salát, řetkvička, pak přijdou rajská jablíčka a sladká kukuřice a vůbec všecka zelenina, jež se vozí do New Yorku, kde za to pěstitelé obdržejí tržní cenu, načež překupníci, nebo jak jim zde říkáme "pedláci" zase to prodávají po osadách. Ku příkladu v jednom čase ranné brambory byly v trhu za $3 sud, kdežto pedláci chtěli $2.50 za bušl. Když ale dělník si jde pro ně přímo na farmu, tak mu farmer počítá zrovna tolik, jako ten pedlák. Hned má pytel příčin a vypočítává, co musí platit dělníkům, co ho stojí semeno a vše jiné, kdežto na trhu musí vzíti, co dostane a mimo to má ještě vydání. Tímto však nemíním, že bych snad farmerům jejich mzdu nepřál, neboť oni si ji plně zaslouží. Nicméně trochu lepší pořádek měl by se zavésti, tak aby dělník nemusil tolik keťasů živit a farmer, aby dostal, co si právem zaslouží. Přítomně máme zde krásné počasí — sluníčko hřeje jako v létě a až dosud měli jsme zde pouze jeden mrazík. — Politika jest v proudu a dle předvoleb dá se souditi, že republikáni vyhrají a jest také již nejvyšší čas. Ct. krajane, p. J. Venel, Fairhope, Ala., četl jsem v tomto listě váš dopis a těší mne, že jste měl dobrou úrodu a přeji vám příští ještě větší a k tomu hodně zdraví. — Prozatím dopis končím s přáním všeho dobra ct. vydavatelům, jakož i všem ct. čtenářkám a čtenářům "Pokroku".

(Přijměte díky za předplatné na časopis a zároveň za jeho uznání, jakož i za příspěvek pro ty osiřelé dítky v brněnské útulně. Bude nás a zvláště naše čtenáře těšiti, když, ctěný příteli, častěji dopisem navštívíte dopisovatelskou naši stať. Srdečně vás a ct. rodinu vaši zdraví —

Pořadatelka.)

Sophia Marková, Windsor, Colorado, 29. října 1920. — Ctěná paní pořadatelko "Ženské Hlídky", jakož i milé dopisovatelky a všichni čtenáři, přijměte především srdečné pozdravení a promiňte, že jsem se poněkud se zasláním předplatného opozdila. Přiložené tudíž zasílám $2.00, jako předplatné na půl roku. Nedivte se, že píši tento dopis tužkou; jest mně již 85 roků a tu moje ruka nemůže již tak dobře péro ovládat. Nadělala bych spoustu kaněk a vy byste se pak mohli domýšleti, že vám posílám nějakou mapu. Milí přátelé, v Iowě znám všechna místa, kde jste vy z rodiny Burešovy dleli. Když tehdy synové p. Bureše odejeli do Kansasu, tak s mladou Burešovou, Františkovou ženou, nasázeli jsme kukuřici na tři osmdesátky. To jsme se tehdy nachodily a sobě při tom napovídaly. Byli na mne tuze hodní, však od těch dávných dob s dětmi toulám se světem jako ten věčný žid. Já říkám — dokud jsou kuřata malá, běhají za kvočnou a, když vyrostou, kvočna běhá za kuřaty! Ct. vydavatelům přeji hojně správných odběratelů a všem čtenářům "Pokroku" hojně zdaru!

(Milá přítelkyně! Přijměte především díky za předplatné a za pozdrav! Co se týče vašeho rukopisu, ten úplně před kritiky obstojí, vezmeme-li v úvahu úctyhodné vaše stáří. Srdečně vás zdraví a přeje vám ještě po dlouhá léta ve zdraví a spokojenosti prožíti— Pořadatelka.)

SLOVO K RODIČŮM.

Na každých tisíc obyvatel narodí se 25 dítek během každého roku a snad v mnohé rodině jest očekávána taková radostná událost. Rodiče v tom směru mají určité povinnosti, kterých dlužno dbáti. Je třeba, aby narození dítek bylo řádně rekordováno. Zde uvedeny jsou důvody, proč se tak má stát.

1. V zájmu zjištění totožnosti dítek.
2. V zájmu zjištění národnosti.
3. Na doklad legitimnosti.
4. Na doklad, kdy dítko má právo vstoupiti do školy.
5. Na doklad, kdy dítko má právo hledati práci.
6. V zájmu zajištění práva dědického.
7. V zájmu dokladu, kdy je hoch povinen vojenskou službou a v zájmu zjištění práva na osvobození této povinnosti.
8. Na doklad práva hlasovacího.
9. Na doklad oprávněnosti práva majetkového, koupí a prodeje.
10. Na doklad práva zaujímat veřejný úřad.
11. Na doložení plnoletosti v případě sňatku.
12. Aby umožněna byla statistická studia.

Veřejná zdravotní služba Spojených Států vydala nedávno malý pamflet pro matky, který zašle se zdarma po zaslání žádosti o knížku s nadpisem "Motherhood" na adresu "Information Editor United States Public Health Service, Washington, D. C."

Kdo nedovede anglicky psáti, nechť zašle naší úřadovně Československé Sekce český dopis. — (F. L. I. S.)